

# Slovenski cerkveni časopis.

№ 21.

V Saboto 18. Listopada

1848.

## Kratki premislili

iz s. evangelija za triindvajseto nedeljo  
po binkošti. (Mat. 9, 18—26.)

**K**do bi si pač lahko ne mislil britke žalosti imenitnega moža in skrbnega očeta Jaira in njegove žene, ki sta vidila, da jima neusmiljena smert njih ljubo dete, dvanajst let staro deklico jemlje, in da brez čudeža božje vsigamogočnosti ni nobene pomoči več za umirajočo hčer. Ta zadnja edina pomoč je tudi žalostnemu očetu na misel prišla, in hitro je sklenil, da iskat iti. Veroval je namreč, da je Jezus čudodelnik; zato je hitel, kar je mogel, da bi ga bil dobil, in ga k hčerki pripeljal, preden bi umerla. Kmalu ga je najdel med veliko množico ljudi, med katerimi je ravno sedel in jih učil. Kakor Jezusa zagleda, se na kolena prednj verže, in prosi: „Moja hči umira, pridi, roko nanjo položi, da ozdravi in živi.“

Jezus, kateri ni nobeniga brez tolažbe spred sebe spustil, kateri je z zaupanjem pri njem pomoči iskal, je hitro vstal pomagat iti bolni deklici. Pa med potam ga nekoliko zamudila druga bolnica, ktero je tudi ozdravil, in med tem pridejo žalostnemu očetu njegovi povedati, da je hči umerla. Jezus potolaži ostrašenega očeta in mu pravi: „Nikar se ne boj, temuč verovaj.“ — O kako dober in usmiljen je Jezus tistim, kateri v njega zaupajo!

Že od daleč, preden so prišli Jezus in njegovi učenci do Jairove hiše, se je slišal vrisk in pisk najetih jokajočih žensk in piskačev, kateri so po navadi tistih krajev in časov po mirliče žalovali; pač se je moglo tergati očetovo serce, kadar je to zaslišal; le Jezusova beseda: „Nikar se ne boj, temuč verovaj“, ga je z veseljem upanjem navdajala. — Blagor človeku, kateri se v svojih stiskah in nadlogah na Boga in njegovo pomoč zanaša.

Ko pride Jezus v hišo, kjer je merlič ležal, in vidi šumečo množico, nespametni krič in jok, pristopi in jim reče: „Kaj kričite in jokate? Deklice ni umerlo, ampak spi.“ — Le kdo bi bil tem

ljudem kaj bolj neumniga povedal? Vsi so se začeli na eno gerlo smejati, in se iz Jezusa norca delati. To so bili priprosti ljudje, Jezusa niso poznali, zato tudi v njegovo vsigamogočnost niso verovali; toraj so se na svojo pamet bolj zanesli, kakor na Jezusovo besedo, ktera se jim je nespametna zdela.

Tako je bilo takrat na svetu, pa je še dandanašnji; svoji modrosti in svoji glavi nekteri ljudje več verjamejo kakor božji besedi. — Jezusove besede se še zmiraj oznanjujejo; pa kako jih dandanašnji nekteri ljudje vzamejo? Smejajo se jim. Jezus pravi: „Ne skerbite, kaj bote jedli ali pili, ali s čim se oblekli, zakaj to le nejeverniki prašajo; seje vaša Oče nebeški kaj potrebujete. Išite toraj božjiga kraljestva in njegove pravice, vse drugo vam bo poverhu dano.“ In kaj pravijo ljudje na te besede? Kakor neumnemu govorjenju se jim smeja. — Jezus pravi: „Kaj bi pomagalo človeku, ko bi ves svet pridobil, svojo dušo pa pogubil.“ In kaj pravijo ljudje na to? Smejajo se. — Jezus pravi: „Kdor hoče za menoj hoditi, naj sam sebe zataji, svoj križ zadene in naj ga za menoj nosi.“ In kaj pravijo ljudje na to? Smejajo se. — Jezus pravi: „Ne povračujte hudiga za hudo, temuč če te kdo na eno lice udari, pomoli mu še drugo.“ Pa kaj pravijo ljudje na to? Nič družiga, kakor smeja. — Jezus pravi: „Blagor vam, kadar vas bodo ljudje sovražili in preganjali, in vse hudo čez vas govorili.“ Pa kaj pravijo ljudje na to? Že spet se smeja. Tako se spolnujejo še vedno Jezusove besede, ki jih je svojim učencem govoril: „Vi bote žalovali in jokali, svet pa se bo veselil; tode vaša žalost se bo v veselje spremenila, in vaša veselja vam nihče ne bo mogel vzeti.“ Pa tudi tem resničnim besedam se svet le smeja.

Zveličar je neumne smejavce iz hiše zapodil, je vzel očeta in mater s seboj in je stopil pred mrtvo deklico. Za roko jo prime in ji reče: „Talita, kumi!“ To se pravi po slovensko: Deklica, vstani! In deklica je hitro vstala, in je hodila, in Jezus ji je rekel jesti prinesiti. Oče in mati, in trije

učenci Jezusovi, ktere je bil tudi s seboj vzel, so ostermeli. Kaj so neki uni smejavci, ki so še zunaj hiše stali, k temu rekli? Evangelist pravi, de so vsi, toraj tudi oni ostermeli.

Smert je pred božjo vsigamogočnostjo ravno to, kar je spanje. Ko bodo mrtvi glas Sinu božjiga slišali, bodo vstali, je rekel Jezus. Zdaj se tem besedam marsikteri še smejajo, tode takrat bodo tudi oni ostermeli. Tudi pravični bodo ostermeli, kakor tukaj oče in mati in trije Jezusovi učenci; tode njih sterjenje bo njih serca z neznano radostjo napolnilo; sterjenje nejevernih hudobnežev pa bo njim v osramotenje in večno pogubljenje.

Sveti cerkveni učniki vidijo v tem obujenju mrtve deklice obujenje grešne duše v življenje pravičnosti in pobožnosti. — Pervo, kar je Jezus pri tem mrtvim dekliču sturil, je bilo to, de je nepotrebno šumečo trumo kričavk in piskačev pregnal. Če hoče grešna duša spokorjena in v življenje pravičnosti obujena biti, mora nar pred vse hudobne družine od sebe pregnati, ktere so jo dozdej s sladkim prepevanjem od veselja svetá in njegovih slast mamile; mora vse posvetne skerbi in vse hudobno nagnjenje iz svoje hiše, to je iz svojiga serca potrebiti.

Pri obujenju mrtve deklice so tri okolišine posebno imenitne: deklica je vstala, je hodila, in je jedla. Tako mora tudi spokorjena duša vstati, to je se mora od pozemeljskih želja proti nebeškim vzdigniti. Mora hoditi, to je zapovedi božje in voljo božjo zvesto spolnovati, in kakor pravi s. Pavl „v ljubezni hoditi“. Spokorjena duša mora tudi jesti, to je pri Gospodovi mizi Jezusovo Telo, prav angelski kruh pogosto vživati, kteri ji moč in popotnico daje v večno življenje. Potočnik.

## Prijazin list mnogo dušnih pastirjev Vernim Lavantinske škofije.

(Könc.)

Iz vsiga tega, ste se prepričale, ljube duše! de neoženjeni stan duhovnov ni od nobene strani škodljiv, ampak od vsih strani poln božjiga žegna. Če je pa temu tako, zakaj pa zoper naš neoženjeni stan sovražniki toliko vpijejo? Edini vzrok je ta: Oni vejo, kakor hitro so mašnike v zakonski jarm vklenili, je tudi katolška cerkev med nami podkopana, podkopana tudi s. vera. Naj nam zdaj deržava kaj zapove, kar je Jezusovinu nauku nasproti, kakor eden mož se bojo vsi pobožni duhovni vzdignili, ter vladi besede s. pisma povedali: de se mora Bogu bolj pokoren biti, kakor ljudem. Ap. dj. 5, 69. Dokler niso mašniki oženjeni, je tudi svobodna med nami s. katolška cerkev, bo lepo cvetela s. vera:

z oženjenimi mašniki pa bi lahko vladarji cerkve prometali. Naj nam zdaj vzamejo vse premoženje, in naj nam dajo beraško palico v roke, diviški mašnik se tega ne vstraši. Pobožni duhovni bojo od pobožnih kristjanov zmiram potreben živež prejeli; tudi človek sam za sebe veliko ne potrebuje, je sam za sebe tudi z malim zadovoljin, in sam za sebe lahko terpi. Ali naj bi bili mašniki oženjeni — iz ljubezni do žene in otrok bi se bali deželjski vladi, tudi če bi dolžnost kedaj bila, zopergovoriti, ter bi v vse dovolili, in cerkev in vera bi prišle v nevarnost. To je tudi s. cerkev in so rimski papeži od nekdej spoznali, de cerkev popolnoma svobodna tako dolgo ne bo, dokler bojo mašniki v zakonu živeli. Zato so jih od zakonskiga jarma osvobodili, de bi svobodni mašniki varovali svobodno cerkev. Iz vsih teh vzrokov ljubimo mi diviški stan, in nam ga je zapovedala s. cerkev; mi ne bomo cerkve nikdar silili, de bi nas od te postave odvezala, pa tudi cerkev nikdar te postave preklicala ne bo. — Vi pa meseni hlapci, ljudstva zapeljivci, s. vere sovražniki, duhovskiga stanu nesramni obrekovavci! le pojdite tje v Frankfurt na Nemško ali pa na Dunaj. Tam v velikim zboru nas diviškiga stanu odvezite, in se ženiti nam dovolite: zvedili bote, de še v mašnikih plamen žive vere gori, in ljubezen do s. cerkve v sercu jim tli. Celi svet se vam bo smejal, nobeden vistin duhoven vas ne bo ubogal in poslušal, pa tudi ubogati ne smel. Sveta cerkev je dala to postavo, le ona tudi pravico ima, jo ovreči; overgla pa je nikoli ne bo, ker mi sami v diviškim stanu živeti ino umreti želimo. Bodite pa tudi potolažene ljube duše! če bi se ravno kteri brezvestni mašnik najdel, kateri bi se nove postave prijel in se oženil. Njegovi zakon pred Bogam v nebesah veljal ne bo; v tisti uri ga bo cerkev iz svoje zaveze pahnila; mu bojo škof prevovedali s. mašo brati in s. zakramente deliti, pa bojo tudi vam oistro prepovedali, k njemu s. zakramente prejemati hoditi, in če vam bo všeč, vi posvetni modrijani! bote vi cerkveniga izdajavca redili in njegovo ženo in njegove otroke. — To je bilo pervo, ljubi kristjani! kar smo vam hotli v tim pismu povedati: pred Bogam in svetam vas zagotoviti, de nič od tega, kar hudobni ljudje zoper s. cerkev, posebno pa zoper diviški stan katolških mašnikov pišejo, od nas ne izvira, de to niso nikdar naše misli bile, tudi zdaj niso, in kakor v božjo gnado in pomoč zaupamo, tudi nikoli in na vekomaj ne bojo.

Ker se pa današne dni besede s. aposteljna Pavla na novo dopolnujejo: de bojo časi prišli, kadar zdraviga nauka ne bojo prenesli, temuč po svojih željah si jemali učenike



črez učenike, kateri ušesa žegetajo, od resnice bojo svoje ušesa odvernili, k basnim pa se obernili. 2 Tim. 4, 3—4., je drugo kar smo vam hotli v tim pismu priporočiti, de vas prosimo za pet kervavih ran Kristusovih in vas zarotimo, ljudem, katerih ne poznate, ne besede verjeti, ne verjeti vsiga, kar berete v novicah, izpisih in zapeljivih bukvicah, in se varovati takih nekersških pisem kakor strupeniga gada. Zakličemo vam v spomin veliko pomenljive besede s. apostelna Pavla: Preljubeznjivi! vsakimu duhu nikar ne verjemite. 1 Jan. 4, 1.; zakaj zdaj so spet tisti časi prišli, katere je s. apostel Pavl v misli imel, kadar je pisal: Ako bi ravno deset tavezent učenikov imeli, vendar nimate veliko očetov. 1. Kor. 1, 15. Vsak se vam zdaj za učenika ponuja, vsak hoče vse zastopiti, vam vse razložiti, imate učenikov na tavezente zares, ali večidel so le najemniki, zlobni hinavci, prekanjeni goljufi, kateri skrite namene imajo, katolško cerkev in vero med nami zatreti, ali očetov, ljubeznjivi! imate le malo, kateri bi resnično in odkritoserčno za vašo časno in večno srečo skrbeli. Kakor bi se pa nam duhovnim slabo prileglo, ako bi se v posvetne posle mešali, katerih ne zastopimo; ravno tako smešno se tim gospodam prileže, kateri se kersšanskiga nauka niso nikoli obširno učili, ali naučeniga že zdavnej pozabili, in katerih cela bogoslovna vednost v tim obstoji, kar so v krivoverških ali cerkvi sovražnih novicah po gostivnicah in kavanah brali, de z toliko prederznostjo črez cerkvene in verske reči pišejo, kakor de bi polni bili s. Duha. Te plitve glave, po svoji prevzetni misli scer visokoučene; po tem pa, kar pišejo, na sercu sprideni, na pameti pa zmoteni in slepi, še te priproste resnice ne vejo, de ključi nebeškiga kraljestva—s. cerkve niso njim izročeni, ampak katolškim škofam, kateri edini pravico imajo, v katolški cerkvi vero razlagati, zapovedi dajati in dane prenarediti. — Dolgo let je že ta dušna kuga na Nemškim razgrajala, in katolški cerkvi sekala kervave rane; zmiram bližej in bližej se je z časam proti našim mejam razširjala, dokler je te dni tudi v sercu naše mirne škofije svoj sedež si naredila. Z žalostjo in pravično nevoľjo smo že tolikokrat toliko lažnjiviga zoper cerkev in duhovski stan v nemških Celjskih novicah brali, in že tudi v slovenskih Celjskih novicah sta se dva gospoda oglašila, katerih eden se je začel zoper nezakonstvo duhovnov togotiti, in jih je skrito z imenam „hinavci“ počastil, drugi pa se je vzdignil zoper duhovsko nadčuvanje črez šole, zoper kloštre in cerkveno premoženje. Posebno kar je zoper zadnje tri

reči pisaniga, je tako enostransko, brez vse noge in glave, de prav za prav ni nič rečeno, de se nam ravno zavolj tega ni vredno zdelo, zoper tako bedasto govorjenje besed zgubovati. Ne moremo se pa tukaj zderžati, kakor je pameten ajdovski mož govoril: de naj črevlar pri svojim kopitu ostane, ravno ta pohleven svet tudi pisateljem teh novic dati; v reči se ne mešati, katerih ne zastopijo. Vas pa, ljubi rojaki! resno opominjamo, nikar ne misliti, de je vse resnica, kar je pisaniga, ali de je vsak vaš prijatelj, kdor se vam po novinah za takiga ponuja. Ni vse zlato, kar se sveti, tudi vsak naš prijatelj ni, kdor nam sladko govori; pogosto so v ovčji obleki dereči volkovi skriti. Opominjamo vas pa tudi, le kaj pametniga v branje si izvoliti, de ne bote časa in dnarjev zastonj zgubovali, in si pošteno serce in zdravo pamet kalili. Hočete tedej, kersšanske duše! kaj dobriga brati v svoje podučenje in veselje, berite „kmetijske in rokodelske novice“ v Ljubljani po Dr. Bleiweisu vredvane, ki so nas skoz več let od žlahtniga serca svojga vrednika prepričale, tudi iz njih bote vse zvedili, kar se za vas vedavredniga po svetu godi. Še bolj pa Vam priporočamo Ljubljanski „cerkveni časopis“, in tistim, ki tudi nemško dobro umejo, tudi Ljubljanski „nemški cerkveni časopis“, ki sta obedva polna božjiga duha. V teh časopisih bote brali, kaj mi duhovni mislimo in sodimo od sedanjiga časa, kako se mislimo v prihodno nositi, kaj de želimo in po pravici tirjamo, de bi se nam in katolški cerkvi zgodilo. Berite tedej, ljubi kristjani! in kar ste brali, dobro prevdarite in zvesto ohranite, de bomo vsi eniga serca, ene misli. Od svojih sovražnikov se modrosti učimo. Poglejmo jih, kako oni zvesto skupej deržijo, kako zvesto eden za drugim potegnijo, de bi združeni toliko ložej svoje namene dosegli. Kakor oni, moramo tudi mi storiti: Mi se moramo na Vas, Vi pa na nas nasloniti, združeni moramo iti pod bandero Jezusa Kristusa sovražniku nasproti, v zlogi med seboj in z Bogom bomo zmagali vrata peklenke. — Še ena reč pa bi Vas lahko motila, ljube duše! če bi kedaj — kar pa Bog obvarji! — od kakšniga zmoteniga mašnika zvedili, kateri sam zoper diviški stan duhovnov in druge cerkvene naprave govori, in piše. Vendar tudi to Vas motiti ne sme. Kar eden sam govori, to ni misel nas vsih; eden človek sam, tudi mašnik se lahko zmoti, le cela cerkev se zmotiti ne more, se še nikdar zmotila ni, in se nikdar ne bo, ker Jezus pri njej ostane vekomaj. Mat. 23, 20. Ja še clo to bi Vas motiti ne smelo, ako bi iz daljnih alj bližnjih krajev od kakšniga hudobniga mašnika zvedili, kateri je sam z sovražniki s. cerkve potegnil. Poglejte, ljubeznjivi! Jezus Kristus si je sam aposteljne zbiral, in že med dvanajstermi

je bil en Judež; koliko veči čudo bi pač zares moglo biti, ako bi med toliko tavžent duhovniki nobeniga Judeža ne bilo. Jezusov nauk pa Vam pri tej priložnosti damo: Po njih sadu — po njih življenji jih bote spoznali. Mat. 7, 16. Poglejte pri tih mašnikih, kako učijo, kako živijo, in z žalostjo se bote prepričali, de v njih gnada božja in s. Duh ne prebiva, de so posušene mladike na vinski terti Jezusa Kristusa, de niso pri vratih prišli v hlev Jezusove čede, temuč de so se kakor najemniki vsilili, le svoje posvetne sreče v duhovskim stanu iskaje, ne pa razširenje kraljestva Kristusoviga.

Te dve reči, ljube duše! so nam težko pri sercu bile, zato smo Vam jih hotli v tim odpertim pismu pisati. Tode kaj — de sovražni ljudje jenjali ne bodo, ljulke sjati med pšenico! De bi tedaj moč sovražnika popolniši zmagali, ali bi ne bilo neskončno dobro, ako bi po izgledu pobožnih katolčanov na Nemškim in na Dunaji tudi mi v posebno bratovščino v brambo katolške cerkve se združili? Nar višej namen te bratovščine bi bil: kadarkoli bi hudobni ljudje kake laži ali zmote med Vas zasjali, ali zoper s. cerkev kaj pisali, Vas po izgledu tega pisma ali z peresam ali ustmeno v resnici podučiti, posebno pa skoz molitev božjo pomoč izprositi, de bi varoval razpada katolško cerkev med nami. V to bratovščino bi se potem pa tudi Vi povabili, de bi si vsak v svojim stanu in svojih okoljčinah z nami vred prizadeval, laži in zmote zatirati, v resnici se med seboj podučiti, naše pisma med ljudstvo širiti, z pobožno molitev božjo pomoč za s. cerkev izprositi, z lepim življenjem bližnjimu lep izgled dajati, posebno pa pravo kersansko ljubezen do bližniga v djanji skazovati. Bog daj, de bi se te naše serčne želje že skoraj dopolnile, in ovenjeno katolško življenje med nami spet lepši cvetje poglalo! Ene reči pa že precej zdaj odlagati več ne smemo, ino ta ljubeznjivi! je združena molitev. Če Gospod ne bo hiše zidal, so trudijo zidarji zastonj, in če Gospod ne bo mesta varoval, varhi zastonj bedijo. Ps. 126, 1—2. Kakor tedaj mi mašniki po škofovim povelji pri vsaki s. maši za ljubi mir in blagor s. cerkve Boga prosimo: tudi vi, ljubi kristjani! v vsih svojih molitvah; posebno pa pri daritvi s. maše nikdar ne pozabite, se jokati pred Gospodam in ga prositi, de bi zavolj rešne kervi svojga Sina Jezusa Kristusa potolažil svojo jezo, katero smo mi po svojih grehih zaslužili; de bi odvernil od nas kervavo šibo, z katero nam zdaj v svoji pravičnosti žuga: de bi vse grešnike in s. cerkve sovražnike razsvetil, in jih k pokori in spreobrnjenji življenja obudil; de bi vladal in vodil vse posvetne vladarje in oblastnike, in z obilnostjo s.

Duha napolnil vse dušne pastirje v katolški cerkvi. Če homo to storili, se bojo tudi nad nami besede s. pisma dopolnile: Šli so in so se jokali, kadar so sjali svoje seme: vernivši se pa bojo prišli z veseljem svoje snope neseči. Ps. 125, 6—7. Bog pa vse milosti naj blagoslovi te naše besede, naj blagoslovi našo škofijo in celo katolško cerkev, ter jo pred vsimi sovražniki ohrani!

4. Kozoperska 1848.

## Kaj nas živali učé.

„Prašaj goveda, in te bodo učile, in tice neba, in ti bodo oznanovale;“ tako pravi pravični Job. 12, 7. Pa kaj bi se neki od divjih zver, ali tic potrebniga zamogli za svoje zveličanje naučiti? vpraša neki učenik. „Prav veliko“, je njegov odgovor: Lev, ki se nikogar ne ustraši, nas uči kersansko serčnost; velbljud ali kamela, ki brez godernjanja tovor nese, nas uči poterpežljivost; vol, ki vozi in orje, delavnost; pes hvaležnost in zvestobo; jelen, ki ranjen, po živi vodi, se ozdraviti, koperni, nas uči solze pokore; zajic zveličavin strah božji; nagla serna uči pred greham bežati; slon pokorsino in stanovitnost; jež, ki si zgodej živež preskerbi, previdnost; risev bistrost, s katero se nam je dušnih sovražnikov varovati; samorog, huda zver, ki po spričevanju starih ljudi mori, ki mu nasproti pridejo, nedolžni devici pa se da vjeti in voditi, nas uči angelsko čistost ljubiti in varovati; medved, ki mladiče liže, uči starše, kako otroke skerbno rediti; pantera, ki prijetin duh na dolgo in široko razširja, uči, se za prijetni duh čednost prizadevati. — Prašaj tedaj zverine, in učile te bodo!

Pa prašaj tudi tice pod nebam, in oznanovale ti bodo. Prašaj orla, ki odperte oči v solnce vpira, češ moje oči so vedno per Gospodu (Ps. 24, 15), in uči se, vedno v pričijočnosti božji živeti, po besedah: „Hodi vpričo mene, in bodi popolnoma. 1. Moz. 17, 1. — Poglej cepeligana (štruca, štokljo), ki nar terši železo brez škode sčimža, in uči se od njega terde stiske in nadloge prenašati. Poglej pelikana, ki, kakor pravijo, svoje persi s kljunam rani, de svoje od kače pičene mladiče sceli, in uči se od njega zavolj Boga in bližnjiga, če je treba, tudi kri prelivati, ali še preliti. Premišljuj žerjava, ki tačas, ko je za tovarše na straži, kamen v parkeljih derži, de ga kje zaspanec ne zmaga, in uči se od njega kersanske čuječnosti, de ne boš dobriega Boga razžalil. Premišljuj postojno, ki se povzdigne pod bele oblake, in uči se od nje svoje upanje v Boga staviti. Ozri se na šterka (Storch), ki opešane starše na lastnih ramah nosi, in uči se



od njega pobožniga in hvaležniga usmiljenja do staršev in dobrotnikov. Poglej golobico in gerlico brez žolca, in uči se od nju krotosti in pohlevnosti. Ozri se na beliga labuda (Schwan), preden je, se v vodi umije, in uči se od njega, k svetimu Obhajilu se prav perpravljati. Premisli sokolča; dokler je trezen (teš), sferči na vsako visočino in stermino, in uči se od njega krotiti požrešnost, de se bo tvoj duh zamogel vsak čas k Bogu povzdigniti. Poglej slaviča, ki bolj prijetno v kletki, ko poprej v logu poje, in uči se od njega: če imaš bolj zavarvane svoje počutke, bolj prijetna Bogu bo tvoja hvala, tvoja zunanja in znotranja molitev. Poglej poslednjič še lastovko, ki pravijo, ko ji je čez morje iti, si paličice per morji poiše, ktera ji na morji, ko je trudna, kakor ladija služi, de s pomočjo tiga lesa v tiho zavetje pride: uči se od nje Jezusov križ ljubiti, za križem hoditi, se na križ naslanjati, ako želiš skoz veliko in široko morje življenja v zavetje večniga miru srečno priti. „Bog je les perpravil — pravi sv. Avguštin — „na katerim čez morje gremo, zakaj nihče ne more čez morje tiga življenja, če ga križ Kristusov ne nese“.

Vedno pa imej pred očmi pohlevno jagnje, in uči se od njega pohlevnosti, krotosti: ponižnosti in vsih lepih čednost. Sv. Francisk Serafinski je nedolžno jagnje, ki mu je Kristusa Jagnjeta božjiga v spomin klicalo, skozi celo življenje močno ljubil, in vedno imel v ustih besede sv. Janeza Kerstnika: „Glej, Jagnje božje, ktero grehe svetá odjemlje!“ Ko je nekda vidil mesarja nedolžno jagnje v mesnico gnati; de bi ga bil zaklal, se je berž spomnil tistiga jagnjeta, od kteriga Jeremija govori, rekoč: „In jez sim kakor pohlevno jagnje, ki ga neso darovat“. 11, 19; solzé so ga oblile, in ni jenjal, de je tisto že k smerti namenjeno jagnje za se sprosil in odkupil, ga seboj domu peljal, mu lepo stregel, in se marsikej lepiga od njega učil. (Currus Israel.) Jeran.

## Kropljenje z žegnano vodo.

(Konec.)

5. Kadar cerkveni mašniki per kakim blagoslovljenji reč ali človeka z žegnano vodo pokrope, večidel ne rečejo posebne besede. Kadar pa oni le sploh po hiši ali po cerkvi krope, zraven govore Davidove besede: „Pokropi me, o Gospod, z izopam, in bom očišen; operi me in bom belejši od snega. Usmili se me, o Bog, po svoji veliki milosti; in po obilnosti svojiga usmiljenja izbriši mojo hudobijo. Čast bodi Očetu i. t. d. Pokropi me i. t. d.“ In potem sklenejo z molitvijo: „Usliši nas, sveti Gospod, vsigamogočni Oče, večni Bog; in pošlji svojiga svetiga angela z nebes, kteri naj ohrani.

osreči, varuje, obiše in brani vse v tim prebivališi stanovajoče. Po Kristusu, Gospodu našim“. Amen.

Velikonočni čas pa med kropljenjem reče mašnik: „Vidil sim vodo izhajati iz tempeljna od desne strani, aleluja; in vsi, do kterih je prišla voda tista, so bili ozdravljeni, in porečejo: aleluja aleluja. — Hvalite Gospoda, zakaj on je dober; ker v vekomej je njegova milost. Čast bodi Očetu i. t. d. Vidil sim i. t. d.“

Verni, ako se sami pokropé, ali so od mašnika pokropljeni, znajo enake besede reči; in zraven naj v sercu svoje grehe obžalujejo, Boga za odpusenje prosijo, in za gnado in žegen božji molijo.

Kadar v cerkvi pred veliko mašo ob nedeljih mašnik altar, sebe in verne pokropé, je v večih cerkvah navada, jim besede: „Pokropi me“ ali: „Vidil sim“ na koru odpevati, in sicer po latinsko. Ako bi se hotlo, kjer je to kropljenje v navadi, po slovensko odpevati, bi se to petje takole znalo glasiti:

Med letam:

Bog pokrop' me rosa tvoja,  
In bo čista duša moja;  
Ti oper' me mojih peg,  
Duša bela bo ko sneg.  
Bog usmil' se me sirote  
Iz neizmerjene dobrote;  
Po veliki milosti  
Zbriši moje grehe mi.

Velikonočni čas pa:

Vodo izteč' iz tempeljna  
Jest vidim, aleluja;  
Vse, h kterim pride voda tá,  
Zveliča, aleluja.  
Hvalite vsi Gospoda zdaj,  
Zakaj on dober je  
Ohrani namreč vekomaj  
Njegova milost se. Hicinger.

## Versta Oglejskih škofov in patriarhov.

(Spisal Peter Hicinger.)

(Dalje.)

23. Elija, je bil Greškiga rodu; svoj sedež si je napred vzel v Kormonskim mestu, se je pa po opominu papeža Pelagija II. v Grad preselil. Tam je tudi cerkven zbor vkup poklical, kjer je bilo sklenjeno, de bi sedež Oglejskih patriarhov od slej zmirej v Gradu bil, ker je tukej manjši nevarnost zavoljo napadov divjih narodov, in so tudi Isterske cerkve bližej. Leto je tudi papež Pelagi z posebnim pismam poterdil. Perpovedujejo, de je patriarhu Eliju stol s. Marka iz Aleksandrije (v Egiptu) poslan bil, ki se je potem dolgo v Gradu hranil. On je umerl l. 586.

24. Sevër je bil rojen v Raveni v srednji Italii; ko je l. 586 prišel na Oglejski sedež, raz-

pertje zastran sklepa Konštantinopelskiga zbora še ni bilo dognano. Tudi on je več časa misel svojih prednikov terdil, dokler ni bil od Smaragda, cesarskiga oblastnika s tremi drugimi škofmi vred prijet, in v Raveno perpeljan; tam se je dal pregovoriti, de je popolnoma k sklepu uniga zbora perstopil. Vonder na novim zboru v Ógleji, kamor so se škofje celiga patriarhata sošli, je patriarh Sever svojo misel spet spremenil; le škofji Sever iz Tersta, Janez iz Pareča, Patrici iz Emone, Vinđemi iz Cenede, in Janez iz Celja so se zvesto sklepa cele cerkve deržali. S. Gregor papež si je sam perzadeval, patriarha perdobiti, in je z več pismi ga nagovarjal. V zadnje vonder, pravijo, pred koncam svojiga življenja se je patriarh Sever podal, in je umerl v popolni edinosti z Rimsko cerkvijo v letu 607. — Naj se ne spodtikva kdo nad tem razpertjem; zakaj lahko se človek v ti ali drugi reči moti; in per vsim tem tisti, ki niso hotli z Konštantinopelskim zborom tistih treh bukev (tri poglavja so jim rekli) zavreči, niso poterdili krivih nauk, ki so bili v njih zapopadeni; temuč so le hotli, de bi se bili kakor v poprejšnih zborih na stran pustile; menili so namreč, de drugač bi en zbor drugimu nasprot govoril, kar pa se ni bilo bati.

(Dalje naslédje.)

## Sedajni obšir katoliške cerkve.

Spisal Valentin Sežun. (Dalje.)

### XIII. Avstriansko cesarstvo.

#### *Dunaj od l. 1814—1848.*

V l. 1814 od 1. Listopada do Rožnika 1815 je bil na Dunaji velik shod evropejskih vladarjev. Bili so tam cesarji Franc I. iz Avstrije in Aleksander I. iz Rusije, kralji Pruški, Bavarski, Würtembergiški, Danski; veliko vojvodov i. t. d. iz Nemškiga in poslanci ali ministri vsih evropejskih dežel, iz Rima sloveč kardinal Konsalvi, iz Angležkiga Castlereagh, iz Francozkiga Talleyrand i. t. d. Ta shod je dežele, ki so bile Francozam ali njih prijatlam odvzete, delil, in jih brez ozira na njih verske zadeve v njih sedajni stan postavil. Veliko dragih kratkočasov je bilo tistikrat na Dunaji; ali le težko so se vladarji med saboj pogodili, nar več prepir je bil zavoljo Saksonske deržave in zavoljo Poljskiga svetá. Pervo je hotel pruški kralj Friderik Wilhelm III. vse imeti, druge pa rusovski cesar ne več iz rok dati. Na zadnje, ko je iz Elbe uhitivši Napoleon zopet se vzdignil, — so pustili drugi mogočniki Rusam Poljsko in Prusam pol Saksonije, de so zamogli zupet vsi zedinjeni zoper Francoze iti. — Avstriani, ki so razun l. 1806, vse Francozke vojske skusiti mogli in se nar bolj za svobodo Nemcov bojevali, so von-

der dobili samo Benečansko z Dalmacijo in spodnjo Istrio in Solnograško kresijo, zraven pa prelepo Belgio in Luksemburg in dosti strani na Švabskim zgubili.

Kakor je že zgorej rečeno, prebiva na Dunaji do 400.000 ljudi; od teh je čez 6000 uradnikov, 6—7000 rokodelskih mojstrov, 26.000 mojstrovskih poslov (Gesellen), 1600 kerčmarjev, 1000—1500 študentov i. t. d. Se ve, de ljudje iz mnogih dežel tam prebivajo; že zavoljo tiga se posebna naravna ali moralnost (Sittlichkeit) na Dunaji ne mora perčakovati.

Poprejšna cenzura je prepovedovala bukke in liste natisovati, ki so bili sv. veri in občinskemu pridu nasprot. Bodi si timu, kakor so cenzorji te postave spolnovali, ali drugim vzrokom perpisati; — to je gotovo, de že več let sem je bilo malo bukev v Avstrii natisnjenih, ki bi bile splohno veljavnost imele, in duhovni so si mogli več del iz ptujiga dobrih bukev preskerbovati. Po smerti čast. gosp. Jožefa Pleca (28. Sušca 1840) ni bilo več na Dunaji kaciga cerkveniga časopisa. — Blagor in gorje, ki ga je katoliška cerkev toliko v tim času na Pruškim in po Rusii skusila, bi bil tako nam neznan ostal, ako bi ga cerkveni časopisi iz ptujiga nam ne bili oznanovali. Od l. 1842 sem so vender na Tirolskim jele cerkv. novice, edine nemške po celi Avstrii, izhajati. — Bukve zoper vero, sramožljivost i. t. d., kterih po Francozkim in Nemškim vsako leto toliko na svitlo pride, so bile po Avstrii od cenzure seer prepovedane prodajati, ali kako zlo je kontrebandija z takim, res strupenim blagam vender le cvetla, se že iz tiga vidi, de je bila letas 15. Sušca komaj prostost natisa in odprava cenzure oznanjena, že so stale povsod take strupene bukke stariga in noviga natisa na prodaj! V l. 1846 je izhajalo na Dunaji 24 časopisov, za cerkvene reči, se ve, nobeden; ali kako gosposki krojači obleko delajo in jo zdaj po tej, zdaj po drugi (večkrat dosti nesramni) meri režejo (Modējournale) — kako igravci (komedianti) v gledališih (teatrih) igrajo in pojejo in druge povedke — z takimi rečmi so bili Dunajski listi do verha in glave napolnjeni! Per tolikim številu ljudi bi imele Dunajske farne cerkve, h kterim je po 12—15 tavžent duš perpisanih, ob nedeljah in praznikih polne biti; vender le malo so bile obiskovane. — Drugač pa je v gledališih; pozimi 1846—1847 so reveži, in tih ni malo, zavoljo dragine veliko terpeli, in vender, ko se je slavna švedska pevka Lind tistikrat v gledališih tam glasila, so bili njih zaperti sedeži po 25 gold. z ljudmi vsi napolnjeni! Novo krasno gledališe, ki ga je bil vodja Karl na svoje potroške naredil, je bilo 10. Grudna 1847



v petik v Adventu pervikrat odprto, in trume in trume ljudi so vanj hitele. \*)

V Sušcu 1848 pride ustavno vladarstvo (constitutionelle Regierung). Cerkvi so tedaj bile usta odprte, in ona se je tudi jela podane prostosti poslužiti. Zavoljo podeljene prostosti natisa, so vstali na Dunaji in tako tudi drugot mnogi cerkveni časopisi, katerih namen je za katoliško vero se pogajati. Može kakor Dr. Brunner, Haesle, Gärtner, Salebahr, Endlih i. t. d. in sosebno slavni Veith se vlečejo z besedo in z pisanjem za kat. vero.

Ali ravno ta prostost natisa je sovražnikom sv. vere še bolj prav peršla. Iz poprej povedaniga se vidi, de je bilo na Dunaji dosti skritiga kvasu, kateri se je zdaj očitno pokazal. Kakor gobe čez noč, tako so vstajali na Dunaji dan za dnevom mnogi listi in novice, katerih zapopadek je večdel zaničevanje katoliške cerkve in njenih služabnikov, šuntanje ljudi zoper vero, svetliga cesarja, ja clo perporočanje hudobij in — nesramnosti! Čez sv. Očeta papeža so bile laži in kvante natisnjene in po ulicah napete in prodajane, de je groza kaj taci ga le misliti. Nar bolj so dajali na svetlobo take lažnjive in strupene novice in liste Judje, ki so od vsih strani na Dunaj pergromeli, pa tudi drugi malopridni pisuni brez vere in naravne. Več del vrednikov (Redakteure) Dunajskih listov od Sušca sem so bili Judje in ni ga skorej lista, de bi sestavkov njih rok v tistim ne bilo. Vredniki in pisateli Frankl, Medis, Šeibe, Mahler, Löbenstein so Judje, in njih listi so razposlani in obilno brani po celi Avstrii. Kakšne reči listi taci h mojstrov v sebi imajo, si lahko mislimo. Kaj, saj je še Švarcerjeva „Allg. österr. Zeitung“ od 6. Maloserpana t. l. čez sv. maše po mertvih, čez papeža, nezakonstvo duhovnov in njih nošo i. t. d. zabavljala, in po takim zgledu so se vedli tudi drugi časopisi, hervaške novine protestanta Šulcka, Celjske novine gosp. Konška Nr. 13, 14 i. t. d.

Važno službo učenja keršansko-katoliške vere per modroslovcih in pridigarja za vse akademikarje Dunajskiga vseučeliša, ktero je do jeseni 1847 učeni Dr. Zukrigl umno opravljal, je od Kozoperska 1847 neki „plitvo učen“ dohtar modroslovja dobil. Se ve, de v tako omajanih časih kakor so sedajni, sosebno mladost dobriga in razum-

niga voditela potrebuje. Ali Bogu se usmili! Že 16. Sušca t. l., ko so bili v nepokoji 13. in 14. Sušca ubiti študentje pokopani, je ta gosp. profesor na grobu zakopanih tako govoril (pridigval), de so katoliški poslušavci mogli govore luterskiga pastorja in judovskiga rabinarja za bolj katoliški veri permerjene imeti, kakor govore tiga katoliškiga duhovna! — Od l. 1820 sem so bili per stari in lepo okinčani cerkvi Maria Stiegen minihi iz noviga reda sv. Alfonza Maria Liguori vseljeni. Veliko ljudi, zlasti poslov je hodilo k njim k spovedi, enim so bili po volji, drugi pa so veliko otemnjenja (obscurantizma) in tercijalstva i. t. d. jim perpisovali. 6. dan malotravna t. l. perhromi derhal ljudi h klostru tih minihov, jih izpodi vun, in razsaja po poslopji. V obednici je bila podoba zadnje večerje, in ravno podoba Kristusova je bila z sablo pretergana. De bi bilo to delo polepšano, so imenovani listi vse baže reči čez te mnihe pravili, brez de bi bili kaj skazali. Razbojnik je prej sojen in potlej še le kaznovan; ali ti minihi so bili od derhali kaznovani, brez de bi bila dozday ktera sodniška gosposka (tribunal) jim toliko hudiga spricala.

Napravil se je bil za varstvo odbor (Sicherheitsausschuss), kteriga predsednik je bil Jud Dr. Fišhof, in ta odbor je kmalo oblast, skorej ministram enako, si perlastoval.

(Dalje naslédje.)

## Nekaj od farnih ali duhovskih desetih.

Zastran desetih, ki so bile dozday fajmoštram v snopji ali seruji dajati, je pomniti zglas nekiga Českiga poslanca na Dunajskim zboru, kteriga je dal v Pražkih novinah 4. Kozoperska natisniti, in kteri je tega zapopadka: „Od vsih strani mi dohajajo dopisi s prašanjem, kako je s farnimi ali duhovskimi desetimi storiti, ali so namreč s že vzdignjenim podložništvom tudi odpravljene ali ne. Meni ni mogoče, na vse te prašanja posebej odgovoriti, ker mi dela v zboru ne dajo toliko časa; in zato hočem v teh kratkih versticah svojim rojakam namest v pismih svoje misli z malim razodeti.

V oznanilu od nehanja podložništva so odpravljene vse teže, ktere iz podložništva izvirajo, kakor tlaka, desetina, deseti denar itd. Desetina, od ktere je tam beseda, je gosposkina, kakorsna je v gorejnji Avstrii in drugej, kjer si gosposke deseti snop per žetvi naprej odločajejo in jemlje. Farna desetina, kakorsna je na Českim, po mojih mislih ne izvira iz podložništva: zakaj plača ali meri jo vsak ne kakor podložnik, ampak kakor farman. Večkrat stanovavci desetino plačujejo k fari, ki pod ptujo gosposko leži, kteri niso podložni, in le zato ker se v tisto faro štejejo, se grajsine same jo odrajtujejo. Od tod bi se dalo posneti, de se farna desetina patronata derži, in bo od nje v zboru beseda, kadar patronat pride na versto pretresanja. Viditi je, de farna desetina ima podobnost z dolžnostjo, k cerkvenimu zidanju in popravljanju pomagati. Duhovska desetina tudi ne znese desetiga dela pridelkov, temuč veliko manj.

\*) Tako tudi po vsim Laškim ni bilo v l. 410 drugiga kakor panti, vojske, sploh nadloga brez mere. Sovražnik Alarik je tistikrat veliko in gnusobe polno Rimsko mesto z svojimi sirovimi Goti nadiegval, ali Rimljani, gluhi proti glasu, kteri jih je h pokori klical, so v mestu le za jed in igre misli imeli, (panem et Circenses je bil njih glas.) Ravno tako se je godilo v Afriki z mestam Kartago v l. 430. Divji Vandali so ga oblegali; zunaj se je slisal hrup sovražnikov in jok toliko nalovljenih in vklenjenih sužnikov (Sklaven), v mestu pa le luskanje z rokami in veselje nad komedianti, ki so po volji ljudstva v ograji (arena) letali ali z vozni dirjali.

Zato sim jest te misli, de je farna desetina tako dolgo se odrajtovati, dokler ne bo zbor zastran nje sklepa storil. Ta sklep blezo ne bo dolgo odlašal, in upati je, de bo tudi ta reč na vse strani prav poravnana; le vošiti je, de bi do tega časa se red in mir ohranil.“ \*)

Na Dunaji 29. Kimovca 1818.

Lhota, poslanec za državni  
zbor iz Goriške volitevne okolice.

## Cerkvene novice.

Na Českim je za druge strani pokoj, le cerkev ga nima — tako se glasi neko pismo iz Prage. Nadlegovanje mnogo se ji kaže, zlasti po tiskarni razujzdanosti; ni ga dne, kjer bi se zoper njo nova hudobija ne izmislila, nova prederznost ne dala na znanje. Tudi gledišče (teater) se zlo skazuje v tem, katoliško cerkev in njene služabnike v blato potlačiti; take dela namreč tamkej dajo gledati, ki zlasti katoliško duhovščino v zaničljivost spraviti so v stanu. Čutiti je pa, de so v ti reči več nemški pisatelji zadolženi, kakor česki; saj se v ravno tistim pismu društvu „Slovanske lipe“ hvala daje, de ono veliko za ohranitev pokoja stori; tudi besede glasovitih českih poslancov na Dunajskim zboru cerkvi niso nasprot.

Na Slovenskim bodo morebiti zdajnji nepokoji pomogli, vero per marsikterih izbuditi in uterditi. Mnogi so do zdaj verovali tje v dan naprej, brez de bi bili globokeji pomislili, zakaj in kako. V cerkev so mnogi hodili, ker so tudi drugi šli; brez de bi si bili več k sercu vzeli, zakaj tje gredo in ne drugam. Začeli so zdaj bolj na besede duhovnov paziti, in sliši se večkrat glas: „Vere si pa vonder še ne damo vzeti“. In če eni duhovnim njih prihodke kratijo, in s tem njih obstanik v nič devajo; se slišijo drugi: „Kaj pa bomo počeli, ako duhovnov ne bomo imeli?“ — Žalostno je le, de so „Celjske Slovenske novine“ začele take gosti, kakorsne ples zoper katoliško cerkev na noge spravljajo. Morebiti pa tisti, ki tamkej duhovnim žené silijo, niso nič drugač, kakor koroški poslanec Griener, ki je v Frankobrodu zglas zoper neoženstvo ali brezzakonstvo duhovnikov na dan perpravil: on, pravijo, sam s svojo ženo ne živi v družbi, in drugim žene sili. Naj gledajo oni le nato, de bodo sami jarm zakonski prav nosili, preden bodo druge vanj tišali. — Čujte Slovenski duhovniki in verniki, in delajte z enim sercam in enim duham.

Rongetova nova vera nima ne na Dunaji ne v Gradcu posebniga pospeha. Dunajčani so imeli zdaj z drugo rečjo več opraviti — s svojo puntarijo zoper cesarja, v kateri se je ravno pokazalo, de nepokojneži ne prašajo ne za Boga ne za cesarja. Zakaj o veliki bitvi 6. Kozoperska je bila celo mogočna cerkev s. Štefana s človeško kervijo oskrunjena, in je bilo potreba jo zopet po cerkvenih šegah od tega omadeževanja očistiti. Res je prišlo zdaj tudi ojestro pokorjenje na puntarje, le

milovanja vredno je toliko nedolžnih, ki so s hudobneži vred zadeti.

Na Horvaškim večidel katolčanov pravo misel kaže, in se v besedi in djanji svoje cerkve terdo derži; ne dajo se od spačenih ukov in goljufivih zaderg na ravni poti premotiti. Le nektore je hudobni duh časa saboj potegnil: pa rano ti se toliko bolj glase, in se zlasti zoper neoženstvo duhovnih in zoper poglavarja katoliške cerkve vzdigujejo. Častiti škof Zagrebški so zategavoljo pastirski list dali na svitlo, v katerim kakor skerbin pastir govore svoji zročeni čedi, in se za pravice cerkvene poganjajo. Oni z ljubeznijo in ginljivimi besedami zmotene nazaj kličejo, duhovščino opominjajo k stanovitnosti in serčnosti zoper prihajajoče zlege; oznanujejo vsim prostost, to de tisto, katero Kristus svojim da, de jih namreč za vse dobro zmožne in neuderžane stori, in od sužnosti greha in hudih strast reši; obetajo tudi, kjer je potreba, popraviti in prenarediti po cerkvenih postavah. Sklicati hočejo tudi škofijski zbor, se posvetovati, kaj zdajnji časi za njih cerkev tirjajo. Hicinger.

## Misijonske novice.

V daljnih straneh Azije se katoliška cerkev tudi veselo razširja. Tamkej je veliko Sineško ali Kitajsko cesarstvo, ki šteje per 260 milijonov stanovavcov — nobeno kraljestvo ali cesarstvo jih nima toliko. Tamkej je pred več ko sto letmi kersanska vera že lepo cvetela; misijonarji iz Jezuitovskega reda so se znali celo na cesarskim dvoru prikupiti; in nikamur ni bilo branjeno po kristijansko živeti. Prišli so potem pa cesarji, ki so kristjanstvo preganjati jeli; število vernikov se je silo zmanjšalo, ker tudi novim misijonarjem ni bilo mogoče tje priti. Od kar so pa Anglejci zavoljo svoje kupčije s Kitajci vojsko imeli, in jih prisilili, jim deželo odpreti; tudi oznanovavcam svete vere vrata vanjo niso več zakljenjene. Pravijo, de se v tistih krajih že kakih 300.000 katolčanov šteje. Zlasti se število kristjanov v deželi Kiangnanski množi, kateri je nar lepsi, nar rodovitniši in nar bogatejši v cesarstvu, kjer je Kitajska učenost prevzetija in nečimernost, pa tudi spačenost zbrana. Tamkej med 30 milijoni nevercov že 70.000 kristjanov v 36 soseskah živi; pa duhovnov jim manjka, de so komej na štiri leta enkrat k spovedi pripraviti zamorejo; vonder toliko bolj duhovne pastirje spoštujejo. Brez s. zakramentov nobeden noče umreti; zato po tri dni daleč gredo do mašnika, tolažbe svete vere prejeti, in se še celo marsikteri kitajski učeniki dajo spreobrniti, de pa mandariní (tako se imenujejo Sineški deželni uradniki) le tako oterpnjeni ostanejo. Desiravno imajo kristjani že dva ukaza od cesarja, ki jim varnost obetata, še vonder tisti mandariní jih išejo, in za denarje zavoljo vere odirajo. Nejeverci so se že jeli sami sebe popraševati, ali so samo zato na sveti, laško pšeno (rajš) jesti, ali ne za kaj več. Radovedno se drenjajo krog misijonarjev, in marsikteri so med daritvo s. maše razsvitljeni. Angležki krivoverski duhovni sicer tamkej gor in dol tekajo, in s. pisma razdelujejo, pa niso še nikogar svoji veri pridobili. Veči število katoliških misijonarjev bi gotovo silno veliko za spreobrnjenje teh ljudstev opraviti zamoglo. Hicinger.

\*) Lete besede bi bile tudi Slovencam pomisliti; zakaj v dosti krajih desetina, ki se duhovnim daje, ni drugač od one na Českim; ni povsod le navadna desetina, ali le tretji oddelk grajsinske desetine, temuč tudi drugač, in se daje tudi k stari fari.

Hicinger.